

Nr 800

Av herr Hedlund m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 49, angående anslag för budgetåret 1965/66 till bidrag till anordnande av skolskjutsar m. fl. ändamål.

(Lika lydande med motion nr 681 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 43 till årets riksdag framlägges förslag om kommunal skatteutjämning m. m. Den bidragsgivning i allmänt skatteutjämnande syfte till kommunerna som, om propositionen bifalles, införes fr. o. m. 1966 förutsättes skola avlösa vissa speciella bidrag. Det gäller bl. a. bidrag till anordnande av skolskjutsar och inackordering av skolbarn. Förslag om avlösning av dessa bidrag framlägges i proposition nr 49.

Enligt vår mening bör riksdagen icke bifalla proposition nr 49 såvitt gäller bidrag till skolskjutsar och till inackordering av skolbarn. Starka skäl talar nämligen för att dessa båda bidrag också i fortsättningen skall utgå i den ordning som f. n. sker. Motivet för ett bibehållande av ifrågavarande bidrag är att avståndsförhållandena i så hög grad varierar från kommun till kommun. För tätbefolkade och till arealen små kommuner blir utgifterna för skolskjutsar och inackordering små eller kanske inga alls under det att ytmässigt sett stora och glesbefolkade kommuner måste räkna med mycket betydande kostnader för dessa ändamål. De här påtalade varierande förutsättningarna i olika kommuner medför, om riksdagen godkänner det framlagda förslaget, att glesbygdskommunerna, vilka oftast har ett svagt skatteunderlag och för vilka skolskjutsarna och inackordering av skolbarn upptar en mycket betydande del av budgeten, i flertalet fall sannolikt inte får den hjälp genom skatteutjämningen, som de påstås skola få och som de framför allt bör få.

Det finns anledning förutsätta, att kostnaderna för skolskjutsar och inackordering av skolbarn i dessa kommuner kommer att stiga kraftigt under de närmaste åren genom att grundskolan genomföres. För många kommuner kommer de skärpta kraven på skolskjutsorganisationen sålunda att bli betungande. Större krav kommer också att ställas på skolskjutsarna om man som är i hög grad önskvärt strävar till att väntetiderna minskas, för att de påfrestningar på barnen, som långa restider alltid medför, skall kunna bli så små som möjligt.

De kommuner som ännu inte infört grundskolan torde i stor utsträck-

ning vara sådana med svagt skatteunderlag. En grundskolereform torde inte kunna genomföras utan att utdebiteringshöjningar måste företagas. Kommuner som redan har en kommunalskatt på hög nivå tvingas sålunda påföra sina invånare ännu högre skatteuttag. Därvid stiger medelutdebiteringen i riket, vilket får till följd att skatteutjämningsbidraget vid hög utdebitering för dessa kommuner minskar.

Grundskolan skall ge alla var de än bor likvärdig undervisning. Det är då emellertid också viktigt att olika kommuner får så likartade ekonomiska förutsättningar som möjligt att införa den nya skolan, och till detta medverkar enligt vår mening de speciella statsbidragen till anordnande av skolskjutsar och till inackordering av skolbarn. Vi anser sålunda att riksdagen bör besluta, att ifrågavarande bidrag skall utgå även i fortsättningen. Om man begagnar sig av det utbetalningsförfarande som man hittills gjort kräver ett bibehållande av bidragen inga medel för budgetåret 1965/66 utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Penningvärdeförsämringen har medfört en påtaglig urholkning av värdet av ifrågavarande bidrag sedan nu gällande ordning infördes. En anpassning till det aktuella penningvärdet bör sålunda ske inom en nära framtid. Detta är nödvändigt om bidragen skall kunna spela den roll för den kommunala ekonomien som de rimligen bör göra.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte vid sin behandling av proposition nr 49

I. avslå förslaget att bidrag till anordnande av skolskjutsar och bidrag till inackordering av skolbarn skall avlösas av kommunalskatteutjämningsbidrag

II. till *Grundskolor m. m.: Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem och enskilda hem* för budgetåret 1965/66 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor enligt nu gällande grunder

III. till *Grundskolor m. m.: Bidrag till anordnande av skolskjutsar* för budgetåret 1965/66 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 77 000 000 kronor enligt nu gällande ordning.

Stockholm den 2 april 1965

Gunnar Hedlund

John Eriksson

Lars Eliasson

Nils G. Hansson

i Bäckmora

i Sundborn

i Skegrie

Harald Larsson

Gunnar Larsson

Sven Vigelsbo

i Hedenäset

i Luttra